Puistjesuitslag bij behandelingen tegen kanker

Pustuleuze geneesmiddeleneruptie (EGFR-rash): wat het is, wat je zelf kunt doen en wanneer je contact opneemt

Het doel van deze folder

Deze folder gaat over een uitslag met bultjes en puistjes die tijdens de behandeling tegen kanker kan ontstaan. Je leest wat deze uitslag is, waardoor en hoe hij ontstaat, en hoe hij het best wordt voorkomen en behandeld.

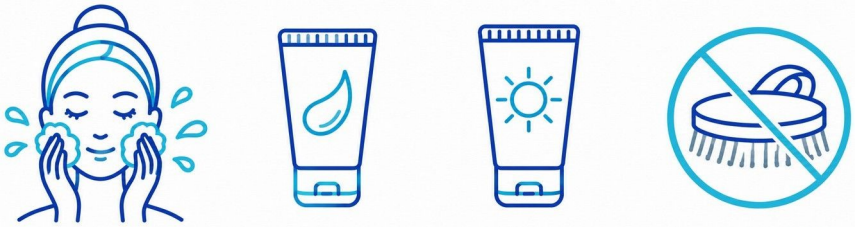

Wat is deze huiduitslag?

Artsen noemen deze uitslag een pustuleuze geneesmiddeleneruptie, of EGFR-rash. Het is een veelvoorkomende bijwerking van verschillende behandelingen tegen kanker. De uitslag ontstaat meestal in de eerste vier weken van de behandeling, als veel bultjes en puistjes op een ontstoken huid, op de hoofdhuid, het gezicht, de borst en de rug.

De uitslag lijkt op acne, maar is het niet: mee-eters en cysten, die bij echte acne horen, ontbreken meestal. De uitslag kan het moeilijk maken om de behandeling vol te houden, kan leiden tot een onderbreking van de behandeling en kan veel invloed hebben op hoe je je voelt.

Bij wie komt het voor?

De uitslag komt voor bij mensen die worden behandeld met medicijnen tegen onder meer bepaalde vormen van longkanker, darmkanker, alvleesklierkanker, huidkanker en borstkanker. Hij hoort vooral bij doelgerichte therapieën die een specifieke route in de cel remmen, zoals EGFR, MEK en mTOR. Voorbeelden zijn cetuximab, panitumumab, pertuzumab, gefitinib, erlotinib, afatinib, everolimus, trametinib en binimetinib.

Bij chemotherapie, bijvoorbeeld met taxanen, en bij ondersteunende medicijnen zoals prednison komt de uitslag minder vaak voor.

Hoe ziet de uitslag eruit en wat merk je?

Er ontstaan plotseling rode bultjes of kleine witte puistjes met vocht, omgeven door een rode, droge huid. De plekjes lijken qua vorm en grootte op elkaar. Ze zitten vooral op huid die aan de zon is blootgesteld (gezicht, hals, hoofdhuid, armen) en op huid met veel talgklieren (gezicht, hoofdhuid, rug, borst en schouders). Soms staan er veel plekjes bij elkaar. De huid kan droog zijn, jeuken, gevoelig zijn of branderig aanvoelen bij aanraking.

De bultjes kunnen groot en pijnlijk worden door een infectie.

Neem contact op met je arts of verpleegkundige bij:

- gele korstjes of pus
- pijnlijke plekken
- uitslag die enkele dagen na het begin erger wordt
- uitslag die aanhoudt of ernstig is

Hoe wordt de uitslag behandeld?

Krijg je een EGFR-remmer, zoals cetuximab, panitumumab, erlotinib of afatinib? Dan kan je behandelteam vanaf de start een antibioticum voorschrijven, meestal doxycycline, voor de eerste weken van de behandeling. Daardoor ontstaat minder vaak een ernstige uitslag.

Bij een lichte uitslag helpen een niet-vette hydraterende crème en een zonnebrandmiddel met een brede bescherming en een hoge factor (minimaal 30). Was je met koel of lauw water en breng direct daarna de crème aan.

Gebruik geen tea tree olie en geen middelen tegen gewone acne (benzoylperoxide, tretinoïne, adapaleen, tazaroteen). Deze drogen de huid uit en geven irritatie.

Bij een uitslag die aanhoudt, ernstig is of vooral in het gezicht zit, zijn medicijnen nodig. De arts kan een corticosteroïdcrème voorschrijven en antibiotica die je inneemt. Laat de uitslag eerst door de dermatoloog of je behandelteam beoordelen voordat je zelf iets gaat smeren.

Wat kun je zelf doen om de kans op de uitslag te verkleinen?

- Bescherm je huid tegen de zon, met minimaal factor 30.
- Reinig je huid met een mild product zonder alcohol, bij voorkeur een reinigingsmelk of een product met weinig of geen zeep.
- Zit de uitslag op de hoofdhuid, gebruik dan een milde shampoo voor dagelijks gebruik.
- Begin zo vroeg mogelijk met het dagelijks insmeren van de huid, om uitdroging te voorkomen. Kies voor het gezicht, de borst en de rug een niet-vette crème; een vette zalf is daar te afsluitend. Voor een droge huid elders op het lichaam, zoals de benen, handen en voeten, kan een vettere basiszalf wel.
- Laat je niet leiden door het woord natuurlijk op verzorgingsproducten: zulke producten zijn niet veiliger of werkzamer dan gewone producten.

Je arts kiest de behandeling die het best bij je situatie past, zodat je de behandeling tegen kanker kunt voortzetten. Neem bij een ernstige uitslag altijd contact op met je dermatoloog of behandelteam.

Er is alles aan gedaan om ervoor te zorgen dat de informatie in deze folder juist is. Toch is niet elke behandeling geschikt of werkzaam voor iedereen. Je eigen arts kan je uitgebreider adviseren.

Vertaald en bewerkt door dr. Annemie Galimont, dermatoloog, naar de patiëntenfolder van de EADV Task Force Dermatology for Cancer Patients (2022), waarvan zij lid is. Oorspronkelijke Engelse folder: eadv.org. Uitgave: onlinedermatologie.nl, oktober 2026.